

Løgnsitater fra predikestolen

Når alminnelige mennesker får seg tilsendt et smuss- og skandaleskrift, kaster de kanskje et blikk på det og lar det gå i papirkurven. Ikke så med prost Ofstad fra Alesund. Han leser det nøye igjennom og bygger så sin prediken over det, hvorpå den samme prediken med samt sine løgnsitater av Norsk Rikskringkasting blir smuglet inn i tusenvis av norske hjem. Vi har et godt norsk ord for dette, nemlig slarv. Men det må være et minimumskrav at vi slipper å få det servert av en prest i Den norske statskirke gjennom Norsk Rikskringkasting.

At det som skjedde på Grini, Bredtvedt og lignende steder i maldagene i fjor, bare var et vaktskifte og at redslene fortsetter bare med den forskjell at nå er det straffefritt, er den største usannhet som hittil har vært sagt fra en prekestol, og hvis De ikke er klar over det, så har De ingenting sett og ingenting forstått. A propos, har det aldri falt Dem inn, at når den sensasjonslystne forfatterinne av Sankt Peters Himmelnøkler, for tiden silkefrontkjemperske, Martha Steinsvik, blir møtt med taushet så skyldes det at ingen tar henne nøyttelig lenger. Unntagen nettopp De, hr. prost Ofstad.

Av og til kunne man ønske å sette et annet ord istedenfor silkefront. Det strekker ikke til bestandig.

Lillehammer 14 juli 1946

Oskar Olaussen.

Løgnsitater fra prekestolen

I sin meget forvirrede artikkel i Dagbladet for 20. august sier prost Ofstad: Til dette er å bemerke at usannheten er på Olaussens side. Da jeg ikke har beskyldt herr Ofstad for usannhet, må den annen og altså sannferdige side være Martha Steinsvik. Det må være dette som på godt norsk heter å slå benene vekk under seg selv.

Prost Ofstads barnslige forsøk på å oppkonstruere usannheter hos en motstander skal jeg ikke kopiere, skjönt hans artikkel sterkt frister til det.

For øvrig vil jeg poengtere at en norsk prekestol ikke er det rette forum, når det gjelder å bringe illeluktende varer til torgs, selv om man tør sine hender. En lekmann skulle ikke behøve å minne herr prost Ofstad om denne enkle sannhet.

Oskar Olaussen.

Dagbl. 4 Sept. 46

Dagbl. 20.8.1946

117083

«Løgnsitater fra prekestolen»

Hjemkommet fra ferie har jeg fått i hende Dagbladet for 17. juli d. å. med et angrep på meg av Oskar Olaussen, under titelen: «Løgnsitater fra prekestolen».

Til dette innlegg er å si at usannferdigheten er på hr. Olaussens side.

Han skriver at min preken var bygd over fru Martha Steinsviks bok. Det er usannferdighet nr. 1. Prekenen var bygd over temaet i dagens tekst: Døm ikke, forat I ikke skal dømmes. Han unnlater å gjøre oppmerksom på at jeg uttrykkelig reserverte meg overfor troverdigheten av fru Steinsviks fremstilling. Han gir derved Dagbladets lesere grunn til å tro at jeg selv tok standpunkt til og gikk god for troverdigheten av fruens fremstilling. Det er usannferdighet nr. 2. Han skriver at ordet silkefront ikke strekker til for å karakterisere min preken. Det er usannferdighet nr. 3. Der fins ikke et ord i min preken som antyder noe silkefront-standpunkt.

Det er tvert imot hr. Olaussen som er silkefrontmann i denne sak. Til tross for de uhyrlige påstander i fru Steinsviks bok, f. eks. at en norsk varetektsfange av en norsk vakt i et norsk fengsel er drevet til døde uten at vakten har fått hverken tiltale eller straff, — til tross for dette vil hr. Olaussen at man intet skal foreta seg overfor fru! En skal bare tie! Ja, han synes å anse det som en forbrytelse at saken bare blir nevnt!

Et slikt silkefrontstandpunkt kan jeg ikke akseptere. Hr. Olaussen begrunner sitt standpunkt med at fru er «sensasjonslysten» og «silkefrontkjemperske». Det skulle bare mangle at hun skulle slippe av den grunn. Som jeg sa i min preken: «Er de beskyldninger som er fremsatt i fru Steinsviks bok løgnaktige, så må fru trekkes til ansvar for dem. Det må dog i all anstendighets navn være grenser for hva man i et offentlig skrift kan beskyldte navngitte tjenestemenn for. Og er beskyldningene riktige, så krever rett og rettferdighet at de skyldige straffes.»

Det standpunkt tror jeg skal stå for alle retter.

Hr. Olaussen vil kanskje innvende at jeg går utenfor sakens kjerne som er denne at beskyldningene i fru Steinsviks bok etter hans mening er åpenbart uriktige og at det derfor er utillatelig å bringe dem videre.

Til dette er for det første å si at hr. Olaussen selv gjør seg skyldig i den samme brøde som han bebreider meg for. Det er sikkert svært mange av Dagbladets lesere som ikke hørte min preken; ved sitt innlegg har nå hr. Olaussen sørget for å publisere saken også for disse. Når en som hr. Olaussen ønsker taushet om en sak er det neppe syndelig lurt å springe til avisen med den. For det annet:

Er det sant eller ikke sant det fru Steinsvik forteller om mishandling av NS-fanger? Det er et spørsmål som ifølge sakens natur bare kan bringes på det rene ved en undersøkelse av forholdene og ved en erklæring fra kompetent hold. Det avgjøres ikke ved et diktamen fra Lillehammer, spesielt ikke når det kommer fra en mann som omgås sannheten på en slik måte som hr. Olaussen.

I fem lange år har vi kjempet mot nazityrraniet og barbariet, for rett og mumanitet. Da får vi slengt oss i ansiktet disse forferdelige anklager i fru Steinsviks bok: Om sulterrasjoner verre enn i hungerleiren i

Belsen, om tæringspasienter som blir hentet fra sanatoriet og puttet inn i overfylte fangeceller med sin åpne smittsomme tuberkulose, om en kvinnelig fange som føder sitt barn i fengslet og blir liggende i timer uten assistanse, om en varetektsfange som blir mishandlet til døde. Og det uten at rettssamfunnet lar høre fra seg. Her blir tilsulket det som for oss er blitt hellig. Og til dette skal vi tie! Spesielt stilles det som et minimumskrav til den som er prest: Prest, til dette skal du tie!

Nei, til dette skal det ikke ties. Her er et enten eller: Enten er dette løgn, og da skal sannelig løgnmakerne svare for seg. Eller det er sannhet, og da skal forbryterne erfare at den tid er forbi da partimerket og ideologien gjorde forbrytelser straffri.

Hva folk som hiver anklageskriftene på varmen så de ikke har det minste greie på hva de skriver om avgir av forsikringer og erklæringer, er oss revnende likegyldig. Derimot vent vi med utålmodighet på et ord fra rette vedkommende. Jeg tillater meg å spørre direktøren for llebu: Er det sant at Henrik Aulie fra Lillestrøm til tross for sin sykdom og til tross for lægens innsigelse, ble tvunget til å delta i en straffeappell fra kl. 9.30 til 17, en del av tiden under stram giv akt, inntil han seg fullstendig sammen og døde som følge av mishandlingen? Er det sant at drapsmannen som torturerte ham på denne måte ikke har fått straff?

Dersom det er sant, har da ikke alle dere som i disse dager sitter og dømmes og straffes den slags forbrytelser et ord å si i sakens anledning? Eller er dere også av den mening at om dette skal det ties?

Der er vel intet fornuftig menneske som forlanger at maktovertagelsen i fjor skulle foregå som en søndagsskoleidyll. At der foregikk ting som må skrives på de opprørte stemningers konto, det er noe en får ta så midt på treet med. Men der får være grenser. Dersom en mann som er uskadeliggjort og satt i fengsel blir drevet til døden, da er grensene for lengst overtrådt.

Nils Ofstad.

← Dagbladet
4. Sept. 1946